

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 07, luty 2012 14:06

Jarosław Komża

Odśloni: 2458

Pozornie do nowego okresu korzystania z funduszy europejskich jest jeszcze daleko. Nic przecież jeszcze nie jest przesądzone. Zresztą samorządy mają teraz na głowie aktualne problemy, takie jak "dokręcanie śruby" przez ministra finansów regułą deficytową, kłopotami z funkcjonowaniem szpitali, perturbacjami wokół wysokości subwencji oświatowej, zaniżoną subwencją oświatową.

Tym teraz żyjemy, na tych problemach jesteśmy skoncentrowani, to one pochłaniają naszą uwagę. Niestety, mimo rzeczywiście trudnych, coraz trudniejszych warunków funkcjonowania, taka postawa w niczym nam nie pomoże.

Żeby zapewnić sobie w najbliższej przyszłości możliwość korzystania z ogromnego i właściwie jedyne, przy mizerocie funduszy krajowych, źródła finansowania projektów rozwojowych, jakim są fundusze strukturalne UE, przygotowania należy czynić już dziś. Drugie ważne założenie, to przyjęcie do wiadomości, że minęły już czasy wygrywania w pojedynkę. Trzeba ściśle współpracować z sąsiadami, ustalać wspólne priorytety i dzielić się zadaniami.

Wójtowie, burmistrzowie i starostowie, którzy nie wezmą sobie do serca już teraz tych dwóch podstawowych założeń, przegrają wyścig o rozwój swoich wspólnot lokalnych. A będzie to wyścig jeszcze trudniejszy niż obecnie, ze względu, iż priorytety polityki spójności wybrane przez Komisję Europejską (OZE, efektywność energetyczna, innowacje w przedsiębiorstwach) nie odpowiadają priorytetom rozwoju lokalnych wspólnot.

Czy dostrzegamy jakąś szansę? Tak, widzimy ją w tak zwanym wymiarze terytorialnym polityki spójności.

Ale jak to w życiu bywa, szczęściu trzeba pomóc. Bez świadomości wagi problemu i wysiłku z naszej strony nic samo się nie stanie.

W projektach rozporządzeń KE regulujących politykę spójności na lata 2014-2020 podkreślona została rola tzw. wymiaru terytorialnego. Co oznacza to słowo-klucz? Otóż, każdy kraj członkowski ma wydzielić z otrzymanej puli Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) co najmniej 5 proc. z przeznaczeniem wyłącznie na "zrównoważony rozwój obszarów miejskich", na terenie których realizowane miałyby być tzw. zintegrowane inwestycje terytorialne. Jakie to mają być obszary, jeszcze nie wiadomo. Każdy kraj ma samodzielnie opracować listę takich obszarów. Polski europoseł Jan Olbrycht, sprawozdawca PE ds. rozporządzenia na temat Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) po 2013 r., proponuje rozwiązanie, by w Polsce było to 16 stolic wojewódzkich wraz z otoczeniem. Zatem wdrożenie takiego mechanizmu oznaczałoby, że suma 5 proc. EFRR służyłaby wyłącznie największym aglomeracjom.

Tymczasem w polskich dokumentach planujących rozwój kraju (Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego) mówi się, po pierwsze, o wspieraniu rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich i pada tu liczba 25 miast. Po drugie, KPZK zakłada także wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych, głównie poprzez ich lepsze skomunikowanie z centrami regionalnymi oraz tzw. specjalizację terytorialną, czyli wspieranie rozwoju najsilniejszych funkcji danego terytorium (np. przemysłowej, turystycznej, sanatoryjnej).

W projektach rozporządzeń polityki spójności nie mówi się, iż wymiar terytorialny sprowadza się wyłącznie do rozwoju największych miast i by w konsekwencji 5 proc. EFRR miało finansować rewitalizację i rozwój wyłącznie największych aglomeracji. Władze powiatów, miast i gmin

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 07, luty 2012 14:06

Jarosław Komża

Odśłony: 2458

---

subregionalnych powinny to wykorzystać walcząc o interes swoich wspólnot samorządowych.

Nie rozstrzygnięte zostało jeszcze, czy aby zagospodarować tę specjalną pulę min. 5 proc. EFRR powstanie specjalny krajowy program operacyjny, czy raczej będzie ona rozdzielona na regionalne programy operacyjne? Zarówno w pierwszym, jak i drugim przypadku ośrodki subregionalne powinny starać się zaznaczyć swoją rolę. A do tego potrzebna jest silna świadomość konieczności współpracy.

Pierwsze znaki o istnieniu wśród samorządowców świadomości "skazania na współpracę na rzecz rozwoju" już się pojawiają. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, czerpiąc przykład od kolegów z województwa śląskiego, już we wrześniu ubiegłego roku przyjęło stanowisko w sprawie przyjęcia programu rozwoju subregionów w województwie wielkopolskim. Proponuje się tam konkretne rozwiązania, wskazując na negatywne skutki zaniechania wspierania subregionów w przeszłości. Z kolei Miasto Radom apeluje do MRR o zaliczenie subregionu radomskiego mimo, iż leżącego na Mazowszu, do beneficjentów Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, ze względu na niewystarczającą pomoc i świadomość, że w przyszłości będzie ona jeszcze mniejsza ze względu na specyfikę województwa mazowieckiego. Co ciekawe, prezydent Radomia zaapelował do MRR, by w przyszłej perspektywie finansowej fundusze unijne nie były ograniczane granicami administracyjnymi województw, tylko były kierowane na konkretne obszary problemowe na poziomie subregionów, czyli tzw. NUTS 3. Ministerstwo nie wykluczyło takiej możliwości, przedstawi tę propozycję Komisji Europejskiej.

Proponujemy już teraz rozpocząć dialog z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego o objęcie wymiarem terytorialnym polityki spójności także ośrodków subregionalnych. Te obszary funkcjonalne będą silnymi partnerami władz regionalnych w negocjacji nowego kontraktu terytorialnego, przewidzianego w ustawie o polityce rozwoju. Będą także silnymi partnerami rządu w uzgadnianiu programów rozdziału eurofunduszy, ponieważ według pomysłu komisarza ds. polityki regionalnej Johannesesa Hahna, rządy krajowe mają te programy odtąd nie tylko konsultować, ale uzgadniać.

Związek Powiatów Polskich w podejmowanych działaniach będzie promował wśród samorządów powiatowych ideę "skazania na współpracę na rzecz rozwoju". Będziemy wspierali obszary subregionalne w procesie integracji jednostek samorządu terytorialnego, wzajemnego uzgadniania priorytetów oraz kreowania i koordynowania polityki rozwoju.

Jarosław Komża